

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .		Felelős szerkesztő: HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Placoz-utca 47. és 48. szám.
---	--	--	---

Wekerle levele.

Debreczen, július 26.

Odakint a földeken gyöngyöző homlokkal gondolkodik a földműves adóreformról meg a progresszív adózásról, — ha ugyan gondolkodik erről és nem azt szidja, aki egyenesen kitalálta az adózást. Bent a városban kereskedő és iparos üres üzletekben és műhelyekben tépelődik a mindennapi megélhetési gondok közepette, hogy milyen csapásokat hoz a hónap, amikor Wekerle Sándor úgy is mint pénzügyminiszter, rendelkezett adott az ország vármegyéihez és pénzügyigatóságaihoz, hogy neki kell fordulni az adóhátralekok és esedékes adók behajtásának, mert üres az állam kasszája, a milliós beruházások nem várhatnak továbbá a katonaság, az annexió költségei s a delegáció öszülésén utólagosan megszavazandó dolgokra tömördek pénzt kell költeni.

Sok tragikum, sok fájdalmas, eredmény nélküli vesződség sir ebben a pár szóban. A história tejjel és mézzel folyó Kanaánról tud, egy dúsan, arannyal fölbarázdált országról és mi, ahogy esténkir t letöröljük homlokunkról a verejtéket, nem látunk mást, mint szegénységet. Lassan pusztulnak el az energiák, sorjában sorvad el a dolgozó milliók minden munkabírása. Egy evangélium

él a vágyakban: a pénz utáni tisztességség.

Mert distingváljunk. A szédítő lendületeknek mindig idegen föld volt a magyar föld. Itt nem tudtak gyökeret verni a nagyobb stilben kivitt méretek, az erős közepszerűség beleette magát az akaratokba és itt mindenki élni akar. Egy erős főt megcsapnak olykor a nyugati stylek, néha-néha magyar vállalkozás is kevesli azt a keskenytávu vágyányt, melyen baktat előre lomhán, egykedvűen a hazai közgazdaság. De itt csak kivételes egyéniségeknek jut szerep; a szürke, a nagy milliók nem keresik a holnaputánt. Beérik a holnappal, csak azt ne gyötörje azután el a bizonytalanság.

És mégis minden kísértés, minden vágyakozás: a pénz. Az a kevés, ami nincs meg. Ami ott él a százezrek vesződségében és nap-nap után egyre vadabban tépi meg a munkakedvünket. Ami ürt üt a közgazdaság egységén, ami utját állja a merészebb ivben való fejlődésnek. És ahonnan sarjad minden szegénységünk.

A kenyér drága, a hus drága, az élelmiszereket kivétel nélkül nagy pénzért lehet megszerezni, az agrárius tabor gondoskodik róla, hogy az általános drágaság valamiképpen ne csökkenjen, a román és a szerb buza, meg a szerb

vágómarha beözönlése elé mindenféle akadályokat gördítenek, az ipar és a kereskedelem nem lábalt ki a régi betegségek közül, sőt új intézményekkel sujtották és ha százszor elcsépezték is, de azért tán még sohasem volt olyan nagyon igaz a frázis: koldusszegény ez az ország. És épen most jön a bizalmas rendelet, melylyel a kormány a felgyülemlett adótartozásokat sürgősen akarja behajtani. Az indokot akceptáljuk: a pénz kell. Olyan kiadásokon ment és megy át a magyar államiság, hogy minden krajcárra szükség van. De kell, hogy a kormány is akceptálja a kisember érvét. Ha kell is a pénz, de hát honnan vegyük a pénzt? Hisz az adót sem azért nem fizettük, mert volt pénzünk. És existenciákon számíthat könnyen végig majd őz adósróf, melyet fokozottabb energiával készülő munkába állítani államhatalom.

A pénzügyminiszter számokkal dolgozik. És a számokat nem hajtja meg sem niféle siránkozás. Az államkassza üres, a dolgok továbbvitele nem tűr semmilyen hosszabb haladékot, hát aki tartozik, az fizessen. De kell, hogy a számok mögött ott legyen a méltányosság is. És ha már nem lehet el az államhatalom az adótartozások nélkül, akkor legalább legyen kiméletes és humanus a behajtásban.

Aeterna solitudo.

Van néha olyan nyári éjszaka,
Hogy megnyílik a mennyek ablaka
S az örök végtelenbe belát fáradt szemem
Ilyenkor mindig téged látok ott,
Némán megülve csillagtrónodat
S mindig sajnállok, édes Istenem!

Esengek, tőlem rossz neven ne vedd,
Hogy ajkaimra így veszem neved:
De árnyatlan tündöklés hiába vesz körül,
Kápráztató hatalmad hasztalan,
Örök-voltod csak gyötrelmedre van,
Ha egyedül vagy, mindig egyedül!

Igaz, hogy elmulatgatod magad:
Mozditod ujjad és egy perc alatt
Ezer világ szülemlik, százannyi összedül,
Gyujthatsz minden porszeméből új napot
És nem lesz semmi, ha Te akarod:
Te egyedül, de mindig eg, edül!

Csillagjaid seregbe bolyganak,
Sugáraik kívéstül hullanak,
Fán a lomb ezrivel nő, a méh rajban repül,
Nem teremtettél semmit egymagát,
Árnyéka van mindennek legalább:
Te egyedül vagy, mindig egyedül!

Telepesen születik és enyész
A fal tövén az egynapos penész:

És inkább ezt a sorsot juttassad részemül,
Mint lakozó-helyül kristály-eged,
Hogy éljek benne örök életet,
De egyedül, mindig csak egyedül...

Megvillan a zenit fejem felett,
Hallik valamí tompa dörrenet,
Szomorú és magasztos a tulvilági szó:
Halandó meg nem élhet egymagán,
Az én erőm meg épp ez a magány,
Ezért vagyok én örökkévaló!

Móra Ferenc.

Az 1611-es soffőr.

Mr. John Clausson mint munkás kezdte pályafutását nagybátyja pittsburgi acélgyárában s ma tulajdonosa volt San-Francisco „első automobil” gyárának s egyedül ő bírt a „bibor repülő” szabadalmával, amely a legtekélyesebb automobil volt.

Fiát is saját szigorú elvei szerint nevelte s bár elvégeztette vele az egyetemet is, értésére adta, ha valaha atyja gyárának örökébe kíván lépni, be kell hatolnia az üzlet apró ágaiba is és épp oly kicsiben kell pályáját kezdenie, mint ő tette.

Az öreggel nem lehetett ellenkezni és John Clausson jun. mint munkás állt be a gyárba.

Ha valaki elmondta volna a bájos Isobel Greynek, hogy imádója, a milliómos Clausson egyetlen fia, közönséges munkás

gyanánt dolgozik, ő annak a szemébe nevetett volna.

Most az öreg Johnnak új ötlete támadt. Fényes garage-t rendeztetett be, csupa „bibor repülő” autóval, amelyeket — amint plakátokon hirdette — egyes utakra is ki lehetett bérelni, ügyes soffőrök vezetésével. Fiát is ide osztotta be, hogy megtanulja a soffőr mesterséget.

John jun. eleinte vonakodott, de az öreg maga elé hivatva és értésére adta, hogy gyárában épp oly kevéssé tűri meg a hamis büszkeséget, mint a hamis anyagot. Ha nem tetszik, menjen a pokolba. Ő hát morogva ment a garageba.

Elképzelhető azonban ijedsége, midőn egy napon, midőn már egyedül az ő autója állt benn, Isobel atyja, Mr. Grey telefonált, hogy azonnal küldjenek egy autót a villájához. Mit volt mit tenni? Autó-köpenyét felhuzta az álláig, sipkáját le a szemére, melyre a legsötétebb s legnagyobb autószenüveget illesztette s e maskarában elrobogott a Grey-villa elé.

Isobel egyedül jött le a lépcsőn. John szíve hevesen dobogott és buzgón foglalatzkodott a masina körül. Isobel végignézte őt és az autót s elégedetten kiáltott fel a villa ablakába egy idősebb dámának:

— Csinos ez a kis bibor repülő jószág, ugy-e?

Látogatások, bevásárlásokkal telt el a délután s már leszállt a nap, midőn a kis bibor autó ismét megállt Mr. Grey kapuja előtt. Isobel leszállt és habozva lépett a soffőrhöz.

Osztrákok spekulációja Debreczenre.

Arculcsapás a debreczeni kereskedőknek.

Csak németül!

Az osztrákok közismert szemtelenkedése valóban nem ismer határt. Ugy tekintik Magyarországot, mint valami meghódított gyarmatot vagy tartományt, amelynek egyedül az a hivatása, hogy osztrák spekulánsok feneketlen zsebeit tömje és tömje.

Ez az újabb osztrák impertinencia is, mely most történt a debreczeni kereskedőkkel, arról tesz tanuságot. Egy bécsi vállalkozó iroda vette magának azt a merészséget, hogy Debreczent és Magyarországot legszentebb kincsében, nyelvében megsértse, ugyanakkor, mikor a másik kezével a debreczeni kereskedők zsebébe akar nyulni.

A „Lloyd-Express-Handels-Interessen-Gesellschaft m. b. H. Wien Renngasse 9.” felirattal ugyanis egy tiszta német nyelvű nyomtatvány érkezett Debreczenbe, debreczeni kereskedőkhez és iparosokhoz, melyben ékes német nyelven ajánlatot tesznek, hogy pauszálé árért debreczeni kereskedők csomagjait és leveleit Bécsbe szállítják.

Eltekintve attól, hogy Magyarországon van magyar csomagszállító vállalat, mely feladatának kifogástalanul megfelel, hallatlan impertinencia, hogy ugyanakkor, mikor magyar kereskedőkkel akar a bécsi iroda összeköttetésbe lépni, német nyelvű körirattal fordul a kereskedőkhöz. Egy egész ország kereskedő-világát annyira lenézi, hogy feleslegesnek tartja a fáradságot számukra magyar nyelvű köriratot nyomtatni.

A debreczeni kereskedők tudni fogják, hogy seprűzzék ki a vakmerő szemtelent Debreczenből. Szóba sem szabadna állani ilyen impertinens osztrákokkal akkor sem, ha az a vállalat reális volna. De a vállalat nem is reális. Kereskedő-ember bizonyára nem fogja bizni sem csomagját, sem levelét egy harmadik személyre vagy vállalatra, hanem elküldi a jó nevű és megbízható magyar postán.

Az osztrák vállalkozó irodák egy válaszuk lehet a debreczeni kereskedőknek: — Nix dájcs!

— Oly felségesen vezette a kocsit, hogy a számát óhajtanám tudni, hogy legközelebb egyenét magát kéresse ide. Ezt pedig fogadja a fáradságáért.

John a'ig hallhatóan mormolta: — 1611 — de a kis kinyujtott kezét nem látszott észrevenni.

— No vegye, kérem! S a leány bájos mosolylyal kezébe nyomta a kis ezüst pénzdarabot. Ő pedig vad tempóban száguldott tova.

S a Nr. 1611-nek a következő napokon minden délután a szép Miss Grey-t kellett körülvenni a városban. Sőt az egész város előkelő hölgyközönsége körében divatba jött a Nr. 1611.

Később egy ízben John Mr. Grey házában ebédelt és Isobel meghívta, hogy másnap menjen el velük egy érdekesnek ígérkező football matchre.

— Okvetlen jöjjön, Mr. Claussion — kiáltott most egy másik szép leány. — So kan leszünk és jól fogunk mulatni. De legjobban örülök, hogy végre megismerjük Isobel híres soffőrijét, a Nr. 1611-et. Egészen szerelmes belé. Azt mondja, az egyetlen férfi ismerősei között, ki tökéletesen tölti be hivatását. És úgy lefoglalja, hogy mi többiek sohasem jutunk hozzá. De holnap végre meglátjuk, mert természetesen az önök „bibor repülőin” megyünk. Biztosan jöjjön el.

Másnap John egy napi szabadságot kért a főnökétől. De az azt felelé, hogy épp az imént telefonált Miss Grey a Nr. 1611 ért. John dühösen felelé:

A csatornát átrepülték.

Egy francia aviátikus sikere.

23 percig tartott az út.

A repülőgépek első szerencsés eredményét jegyezheti fel a levegő meghódítására irányuló akció. Egy Blerio nevű francia tegnap aeroplanjával átrepült a La Manche-csatornán 23 perc alatt. Ezt az utat a leggyorsabb hajók 60 perc alatt szokták megtenni. A viágraszóló eseményről, mely a technikai haladás fényes győzelmét jelenti, a következő táviratok számolnak be:

Calais, július 25. Bleriot reggel 4 óra 45 perckor felszállt aeroplanjával, hogy a La Manche-csatornán átkeljen.

Calais, július 25. Doverből érkezett jelentések szerint Bleriot aeroplanjával ott leszállt.

London, július 25. A lapok doveri jelentése szerint Bleriotnak sikerült aeroplanjával a La-Manche-csatornán átkelni.

Dover, július 25. Bleriot, aki 4 óra 30 perckor reggel szállt fel Calais mellett, 4 óra 53 perckor Dover-Castle közelebe egy réten leszállt. Légi útja tehát mindössze 23 percig tartott. A leszállás alkalmával Bleriot lábán megsebesült. E sebet bekötötték. Állapota azonban szükségessé tette, hogy egy közeli szállodába vigyék. Bleriot neje, aki az Escopette nevű francia torpedóuzon követte férjét, 6 óra 50 perckor érkezett Doverbe.

Bleriot az utról.

Dover, július 25. Bleriot leszállása után egy hírlapíró előtt a következőket je lentette ki:

A heves szél dacára az időjárás kedvezőnek látszott a felszállásra. Amidőn a kísérő hajók már elindultak, én is felszállottam. Óránkint 40 mérföldnyi sebességgel

— Mondják, hogy az 1611-es beteg vagy meghalt!

A főnök, Mr. Vancourt engedett s telefonált, hogy az 1611-es már másfelé van elfoglalva. Erre Miss Grey visszatelefonált, hogy ő nagyon ideges és ha nem mehet a kipróbált, megbízható soffőrrrel, akkor a másik hat megrendelt autót is lerendeli s inkább egész társaságával honn marad.

Nem maradt tehát egyéb hátra, mint hogy John udvarias levelet irt Miss Greynek, kimentette távo maradását és mint soffor robogott a villa elé.

Másnap este azonban nálunk teázott. Mindenki élénken sajnálta tegnapi elmadadását.

— Pedig a match roppant érdekes volt! Mindig mondtam, hogy Jackson a legügyesebb! — mondá egyik hölgy.

— Oh, Miss Nelville! — felelt sebesen John — engedjen meg, de a győzelem egyedül Haulonnak volt köszönhető.

Mindannyian ámulva tekintettek rá, s ő érezte, hogy mérhetetlen ostobaságot követett el. Isobel sápadt, majd vörös lett s egész este állhatatosan kerülte.

John pedig másnap dühösen ment a garageba s elhatározá, hogy még ma határozottan kijelenti atyjának, hogy tovább nem folytatja a soffor mesterséget. De Mr. Vancourt azzal fogadta, hogy Miss Grey éppen az imént telefonált az 1611-ért.

No jó, még az egyszer elmegy. Isobel gyönyörű ruhában jött le s azt rendelé, hogy a város környékére vigye sétakocsikázásra

haladtam az angol part felé. Tíz pernyi utazás után a francia part eltűnt szemem elől és percekig sem az angol, sem a francia partot nem láttam, mindazonáltal könnyen megtaláltam a helyes irányt Dover felé, különösen amidőn a kastélyt és a doveri kikötőt észrevettem.

Bleriot a dél-délnyugati széllel elröpült a Dover előtt horgonyzó hadihajók fölött, majd keleti irányban átröpült a kastély fölött, ezután két kört irt le és a réten leszállt. A leszálláskor az aeroplán nagy erővel ütközött a földre. Bleriot a leszállás után a szállodába ment. Holnap Londonba akar utazni.

Franciaország ünnepele.

Páris, július 25. A lapok nagy lelkesedéssel ünneplik Bleriot felszállását, amelyet a legbátrabb és legfényesebb sikerű légi utazásnak mondanak.

A Temps azt írja: Az a nap, amelyen léghajós első ízben kelt át a csatornán, történelmi nevezetességgel bír, amely kitörölhetetlen betűkkel lesz fejjegyezve a tudomány és civilizáció évkönyveiben.

Bleriot egy újságíró előtt kijelentette, hogy azonnal az lindulás után 50 méter magasságba emelkedett. Aeroplánjának stabilitása kifogástalan volt. A mérhetetlennek tetsző tenger fölött az volt az érzése, hogy repülőgépe nem mozdul helyéről.

Páris, július 25. Bleriot elhatározta, hogy a London—manchesteri légi utra kiirt 25.000 frankos díjért pályázik. Az angol aero-klub elhatározta, hogy azon a helyen amelyen Bleriot leszállt, emlékoszlopo állít.

A király és a hadsereg. Egy fővárosi lap azt közli, hogy a király az őszi hadgyakorlat után bucsut fog venni a hadseregtől, mert az lesz az utolsó hadgyakorlat, melyen személyesen részt vesz. A lap hozzá teszi, hogy tavaly is hire kelt annak, hogy bucsuzó hadiparancs fog mejelelni a lefuvás után és ez a bucsuzás az idén, tekintettel az uralkodó agg korára, be is fog következni. Ezzel szemben kijelentik, hogy ennek a legcsekélyebb alapja sincs.

A soffor némán meghajolt s kirobogtak a tavaszi napsugárba.

De midőn ez este John, mint a soffor-szabályzat megkivánja, átkutatta a kocsit belsejét, gondosan a kocsit párnáira fektetve ott feküdt egy illatos ibolyacsokor, melyet délután Isobel övében látott. Izgatottan szaladt a telefonhoz:

— Hallo; 13.798. Hallo! Miss Grey Isobel, megengedi, hogy eljőjek és néhány percig egyedül beszélhessünk? Valami nagyon sürgős mondani valóm volna.

— Sürgős? Miért nem mondta már délután a parkban, John? — kérdé a kedves hang.

Egy óra múlva jegyesek voltak. S midőn John már talán századszor kérdé szép jegyesét, honnan találta ki titkát, ez így felelt:

— Magad árultad el. Tudtam, hogy csak velem lehettél a football matchon. És megéreztem. Mert az 1611-es soffor oldalán éreztem még csak azt a biztos érzést, amit akkor érzek, ha veled lovagolok ki. Szinte dühös voltam magamra, hogy egy közönséges soffor jelenléte azt érezteti velem, amit a te közelségedben éreztem.

John boldogan csókolta még piruló menyasszojnát és másnap együtt autóztak ki, de n a „bibor repülőn”, hanem John kis magán autóján, miután John erélyesen kijelenté mr. Vancourtnek, hogy még az 1611-es soffornek is szüksége van egy napi szabadságra.

Kathrin Jarboe,

Aki Debreczenbe jött gyilkolni.

Szerelmi dráma a Csillag-utcában.

A feleség helyett a férjet ölte meg.

Debreczen város társadalmát élénk izgatottságba tartja az a vakmerő s rendkívül regényes háttérű gyilkosság, amely tegnap, az esti órákban játszódott le a város egyik kültelekén: a Csillag-utcában. A szerelem volt a mozgató rugója ennek a véres drámának, amelynek főhőse egy exaltált, földült idegzetű fiatal ember, aki előre megfontolt szándékkal, egyenesen Budapestről utazott le Debreczenbe, hogy itt véres tettét végrehajtsa.

Élesre fent gyilkokkal a kezében s a legkegyetlenebb érzéssel a szívében utazott ide a józan eszét vesztő, magáról teljesen megfeledkezett ember, hogy szerelmi bánatát egy hegyes stílettel, egy jól számított tördőfesssel intézze el.

— Egy férjes asszonyt akarok meggyilkolni! — mondta az elvetemült ember, még Budapesten egy barátjának. A fátum, vagy a véletlen azonban másképpen irányította a véres drámát és még szenzációsabb e-et keletkezett belőle. A gyilkos tör nem az asszonyt találta, akinek a halálos dőfést szánta a fiatal ember, hanem annak a férjét, aki a legválságosabb pillanatban vetette közbe magát s aki így életével váltotta meg feleségét.

A gyilkos egy Mitrásku Demeter nevű kolozsvári kőfaragó segéd, aki tegnap délután érkezett Debreczenbe Budapestről, hogy véres tettét itt végrehajtsa. Kraft Szilárd debreczeni dohánygyári asztalosnak feleségét akarta meggyilkolni, mert az asszony, akibe halálosan szerelmes volt s aki már mint férjes asszony évekig közös háztartásban élt vele, nem akart többé szerelmes szavára hallgatni s nem volt kedve érte még egyszer elhagyni hitest urát.

— Ha nem lehet az enyém, ugy senkié se legyen — ez adta a tört Mitrásku Demeter kezébe, a véletlen azonban egészen más szerelmi drámát rögtönzött belőle. A szerelmes legény nem a hozzá hűtlen, de jó utra tért asszonyt gyilkolta meg, hanem annak az urát, aki áldozata lett felesége régebbi szerelmi kalandjának.

A gyilkos, aki mostan az ügyészség börtönében ül mint vizsgálati fogoly, teljesen nyugodt s azt az impressziót kelti az emberben, mint aki most meg van elégedve a sorsával. Egykedvűen bámul maga elé s úgy látszik nem nagyon bánja, hogy tette másképpen sikerült mint ahogyan azt eredetileg tervezte. Erre mutat az a cinikus megjegyzése is, amit, amikor az ügyészségre átkisérték, a fogházórhöz intézett:

— Nem az asszonyt gyilkoltam le, bár őtet szerettem volna a másvilágra küldeni. De így is jól van. Legalább nem lesz ezentúl annak a nőnek kihez hűnöh lenni

A minden fantáziát fölülmuló vak

merő gyilkoságról, amelynek igen érdekes részletei vanaak, a következőkben számol be tudósítónk:

A Kraft-házaspár élete.

A külvárosi telken levő Csillag-utca 76 szám alatti házban, ahol a gyilkosság történt, lakott a legnagyobb békés egyetértésben Kraft Szilárd dohánygyári munkás feleségével, egy már a viruláson régen tullevő, körülbelül negyven éves asszonnyal. Kraft Szilárdot aki kolozsvári ember, közel másfél éve helyezték ide Debreczenbe, ahol a dohánygyár asztalos osztályában nyert alkalmazást s mert becsületes, megbízható munkás volt, csakhamar az asztalos műhely főnöke lett. Kolozsvárról azért jöttek Debreczenbe, mert a férj is tudott arról a viszonyról, amely annak idején Kolozsváron kezdődött felesége és Mitrásku Demeter kőfaragó között.

Még Kolozsváron laktak ugyanis, amikor Kraftné megismerkedett a fiatal kőfaragó legénnyel. A férj, aki nagyon szerette feleségét, hajlandó lett volna szemet hunyni a kezdődő szerelmi kaland előtt, de az ártatlan kaland csakhamar nyílt viszonyná változott. Az asszony, aki, mint említettük, már túl volt a női virulás évein, de mindazonáltal még szép asszony volt, hallgatott a csábító szavu fiatal emberre s addig tartott a titkos viszony, míg egy szép napon Kraft Szilárdné egyszerűen faképnél hagyta az urát. Még ott Kolozsváron beköltözött Mitrásku Demeter lakásába és egy teljes esztendeig közös háztartásban élt vele.

Az asszony szerelmei.

A fiatal alig 26 éves Mitrásku Demeter és az urát elhagyó negyven éves asszony boldogsága ugylátszott zavartalan volt. A szerencsétlen férj beletörődött a sorsába s bár nagyon fájt neki felesége hűtlensége, még sem tett lépéseket arra, hogy az asszony vissza jöjjön hozzá. A nőnek azonban nem is volt kedve erre. A férj, az asszony kérés levelére még azt is megengedte, hogy házasságukból származott tizenhárom éves csinos kis leánykájukat az asszony magához vehesse, csupán csak azt kötötte ki, hogy távozzanak Kolozsvárról, mert látni sem akarja őket.

A szerelmes pár szívesen belement ebbe s a kislánnyal együtt csakhamar ott hagyták Kolozsvár városát s Budapestre mentek lakni. Ottan mintegy háromnegyed évet töltöttek. A kisleányból azonban korán fejlődő hajadon lett s a hűtlen asszonynak mégis volt annyi szeméremérezete, hogy több hónapi együttlét után elvált Mitrásku Demetertől, de csak annyiban, hogy külön lakást bérelt, a szerelmi viszony azonban változatlanul megvolt közöttük, csupán a férfi lakásán találkoztak mindig. Ugylátszik azonban még a tiltott szerelem sem tart örökké, mert közöttük is beállott a szakadás ideje.

Az asszony visszamegy férjéhez.

Kraft Szilárdnéban ugyanis a mult hónap elején felülkerekedett a jobb érzés. Be látta, hogy helytelenül cselekedett, amikor az urát elhagyta s bűnbocsánó leveleket irt férjének ide Debreczenbe. Kraft Szilárd, aki még mindig, a történetek után is nagyon szerette feleségét, az első levélre nem válaszolt az asszonynak, de később olyan formát irt, mintha nem banná ha visszajönne hozzá Debreczenbe.

Az asszony, ballépéséért bocsánatot kérve, leánykájával együtt július hónap elején érkezett vissza az urához s beköltözött annak Csillag-utca 80 szám alatti lakásába.

A kalandos hajlamu nő bűnbocsánata azonban csak látszólagos volt, mert ugy látszott mégis jobban szerette a fiatal kőfaragót. Nem lakott ugyanis az urával egy teljes hétig s máris Debreczenből állandóan leveleket irt az ifjunak.

A leveleket Mitráskunak egy barátja közvetítette. Az asszony Kolozsvárra küldte a levelet az illetőnek, az továbbította Budapestre, ahol Mitrásku dolgozott. A szerelmes fiatalember szentül meg volt győződve, hogy Kraftné Kolozsváron lakik és várta is vissza. Azonban a sors ugy hozta magával, hogy Kraftné a levelezést beszüntette és többé nem irt.

Mitrásku ebbe nem nyugodott bele. Nap-nap után küldte szerelmes írásait, melyben kérte, hogy térjen vissza hozzá. A levélközvetítő barát végül megírta Mitráskunak, hogy Kraftné visszatért az urához és többé nem is hagyja el.

A véres bosszú-terv.

Amikor ezt a levelet, amég mindig szerelmes Mitrásku megkapta, szörnyen el volt keseredve. Először az járt az eszébe, hogy levelet irt az asszonynak s arra kéri, hogy szökjön meg újból az urától, de csakhamar belátta, hogy ennek már nem igen lesz fogamatja. Elhatározta, hogy szeretője hűtlenségén véres bosszút fog állani. Napokig tervezgette a gyilkosságot. Végre abban állapodott meg, hogy tört vásárol és Debreczenbe jön, ahol végez a hűtlen asszonnyal.

Szombaton Mitrásku, mikor kikapta a fizetését, megvette a gyilkoló szerszámot, egy hegyes tört s azt egy barátjának budapesti lakásán megélesítette. Mikor barátja megkérdezte, hogy mi szüksége van a törre, Mitruska így válaszolt.

— Megölöm az asszonyt, ha nem lehet az enyém, ne legyen senkié sem. Persze a barátja nem értett az egész dologból semmit, Mitrásku azonban nem magyarázott, hanem földült arccal rohant ki az állomásra.

A gyilkos Debreczenben.

Mitrásku Demeter vasárnap reggel nyolc órakor vonatra ült Budapesten s délután négy órakor érkezett meg a személyvonattal Debreczenbe. Itt puhatólódzni kezdett, hogy Krafték hol laknak. A dohánygyárban adták meg az értesítést, hogy a lakás Csillag utca 76. szám alatt van a lakásuk.

A dráma küszöbén.

A gyanus külsejű fiatalember szinte ész nélkül sietett végig az idegen városban az utcákon s nagyokára akadt rá a Csillag-utcai házra.

Kraftné épen a ház előtt állott s amikor meglátta Mitráskut, rávált!

— Minek jöttél ide? Ki hívott?

Mitrásku szemrehányásokat tett Kraftnének, hogy becsapta, hogy csak hazudott neki.

— Most már takarodj!

Ézzel sarkon fordult, bevágta a kaput s ment be a lakásba.

Mitrásku nem elégedett meg ezzel a válaszzal. Utána rohant az asszonynak, aki már el is érte lakása ajtaját. Ép a küszöbnél érte utól s a karjánál fogva vonszolta.

Kraftné sikoltozni kezdett, mire kirántotta Mitrásku a belső zsebében elrejtett 40 cm. hosszú törét. A gyilkoló szerszámot akkor forgatta meg a levegőben, amidőn Kraftné férje is megjelent az ajtóban.

— El innét gyilkos bitang — kiáltotta Kraft.

— Segítsé, meg akar ölni! — sikoltzott az asszony s bemenekült a szobába.

A gyilkosság.

Mitrásku ekkor dulakodni kezdett Krafttal s folyton azt hangoztatta, hogy szere i az asszonyt, akihez neki jussa van.

Kraft éppen ütésre emelte fel a kezét, amikor Mitrásku a tört Kraft mellébe szurta.

A kétélű penge a szerencsétlen ember hátán jött ki.

Kraft összeesett. Iszonyu szenvedései közepette folyton sirt és jajgatott.

A lármára kijött a szobából Krafftné is, aki a férje vonagló testére bukott s jajveszékelve siránkozott. Atkozta a gyilkos fiatalembert, aki megölte a férjét. Az udvar beliek azonnal lefogták Mitráskut s addig is, míg a rendőrök megérkeztek, nem bocsájtották el.

A véres esetről azonnal értesítették a rendőrséget és a mentőket. Az inspekciós Budaházy Jenő fogalmazó több rendőrrel nemsokára megjelent a véres eset színhelyén s letartóztatta Mitrásku Demetert.

A mentők a halálra sebesített férjet bekötötték, majd a kórházba szállították, ahol kínos szenvedések után ma hajnalban kiszervezték.

A vizsgálat.

Budaházy Jenő a helyszíni szemle megejtése után a bűnügyi osztályon azonnal a Mitrásku Demeter kihallgatásához fogott. A 26 éves gyilkos bevallotta bűnét s azt hozta fel magának ment ségül, hogy nagyon szerette az asszonyt.

Kihallgatják az asszonyt.

Budaházy Jenő rendőrfogalmazó ma délelőttre beidézte Kraft Szilárdnét, aki közvetlen okozója volt a rémes szerelmi drámának. A rendőrségen megjelent az asszony, a kinek a külseje nem valami vonzó, legalább is nem alkalmas arra, hogy oly nagy szerelmet ébresszen valakiben. Sirva roskadt a hivatali helyiség egyik székére.

Kihallgatása során ellenkezőjét állítja annak, amit Mitrásku Demeter vallott. Tagadja, hogy szerelmi viszonya lett volna a heves vérű kőfaragóval.

Az áldozat.

Kraft Szilárd ma reggel 6 órakor halt meg a kórházban. Az éles tör a szívet és tüdejét sértette meg s ez okozta halálát. A rendőrség az esetről értesítette az ügyészséget, mely Kraft felboncolására megtette az intézkedéseket.

Mitrásku az ügyészségen.

Ma délután kísérték át a gyilkost a rendőrségről az ügyészségre, ahol egy cellában helyezték el. Teljesen nyugodt volt s közönyösen viselkedett, mint aki jól végezte dolgát.

Toby Mihály dr. kir. ügyész kihallgatta Mitrásku Demetert, aki beismerte bűnét.

— Nem az embert akartam megölni — mondta az ügyésznek, hanem a feleségét, aki elhagyott. Az ügyész tudatta vele, hogy miután előre megfontolt szándékból gyilkosságot követett el, letartóztatja. Mitrásku ebbe belenyugodott. Amikor a fogházor a gyilkost cellájába kísérte, folyton csak azt hangoztatta:

— Csak azt sajnálom, hogy azt az asszonyt nem gyilkolhattam meg.

— **Augusztus 1-én** új előfizetést nyitunk a „**Debreceni Független Újság**”-ra. Minden újonnan belepő előfizető megkapja az irodalmi színvonalon álló, gyönyörű kiállítású 340 oldalra terjedő Debreczen és Hajdúvármegye cím-tárát tartalmazó „**Debreceni Független Újság Nagy Képes Naptárát.**”

Előfizetési ár:

Helyben: 1 óra. K. 1.—

Vidékre: 1 „ „ 1.50.

Dorgálás elől a halálba menekült.

A vonat elé vetette magát.

Egy debreczeni cselédleány öngyilkossága.

Szombaton éjjel halálos elgázolás történt a Debreczen—hajduhadházi vonalszakaszon. Az áldozat egy cselédleány, aki öngyilkossági szándékból vetette magát a vonat elé. Az eset részletei a következők:

Szida Juliánna 23 éves leány Nagy Sándor 116 számú pályadőrrel szolgált, mint cseléd, körülbelül öt év óta. A gazdája azonban szigorúan bánt vele. Ezért már többször megszökött Szida Juliánna tőle. Azonban mivel nem volt cselédkönyve, mindig kénytelen volt visszatérni. Most is szerda óta eltűnt. Azóta nem látták. Négy napig csavarogott, hogy hol, azt nem lehet tudni.

Szombaton éjszaka azután, hogy a Debreczenből induló 4712 számú vonat elhaladt, egy őrsvezető bement Nagy Sándorhoz és azt mondta, hogy a sinek között a 117. számú szelvénynél egy leányhullát vett észre.

Nagy Sándor rögtön odament s felismerte benne Szida Juliánát. Rettenetesen össze volt roncsova a teste, a feje el volt válva a testétől.

Ugy szedték fel a földről a szerencsétlen teremtés testrészait s bevitték a kórházba.

Érdekes, hogy a mozdonyvezető semmit sem tud az elgázolásról. A sötétben senkit sem vett észre.

A csendőrség ma tett jelentést az esetről a debreczeni ügyészségnek.

Iskolai értesítők.

VI.

A ref. felsőbb leányiskola értesítője

A debreceni ref. felsőbb leányiskola s ezzel kapcsolatos tanítónképző intézetének és elemi leányiskolájának értesítőjét Nagy Gyula igazgató állította össze. Az értesítőt Matolcsy László dr., a kiváló pedagógus németországi tanulmányutjáról írott élvezetes és értékes dolgozatának egy kiszakított része vezeti be. Ezután az iskolai év történetét közli az értesítő. Az év egyik kiemelkedő mozzanata néhai Kiss Albert halála volt. Kiss Albert nevéhez fűződik az intézetünk mai nivójára való fejlesztése.

Nagy jelentőségű változás az is, hogy az intézet nagy nevű régi igazgatója, Dóczy Gedeon megvált állásától, helyébe Nagy Gyula tanárt választották meg.

Az elemi iskola növendékei száma 80 volt, a gyakorló iskoláé 25, a felsőbb leányiskolába 253 növendék iratkozott be, míg a tanítónképző intézetnek 132 növendéke volt.

Az intézet ez évben a hatodik protestáns estélyt tartotta a közönség kedvező fogadtatása mellett. A tanintézet kebelében ifjusági önképzőkör volt, melynek 141 tagja volt.

A ref. felsőbb leányiskola internátussal is rendelkezik, melyben ez évben 52 növendék kapott teljes ellátást.

A tanintézet egyházi főfelügyeleti joga a tiszántúli ref. egyházkerületet illeti.

A kormányzói tisztet s közvetlen felügyeletet az igazgatótanács teljesíti; ezen igazgatótanácsban képviselve van az egyházkerület, Debreczen szab. kir. város és a leánynevelő-intézetet az előbbiektől támogatásával fentartó debreceni ref. egyház.

Az igazgatótanács tagjai: a) a debreceni ref. egyház részéről: Könyves Tóth Kálmán, az igazgatótanács elnöke. Dicsőfi József, Szele György lelké-

szek; Balogh Ferenc teológiai tanár, Somogyi Pál az igazgatótanács jegyzője, tanítónképző-intézeti nyu. tanár, dr. Ujfalussy József kir. tanácsos. Egy hely betöltetlen. Hivatalból: Nagy Gyula igazgatótanár, Yenny Eliz mint internátusi igazgatónő-helyettes, Gondi Sándor és Konez Aurélné, mint a tanárkar képviselői.

b) Debreczen szabad királyi város részéről: Bészler Károly árvaszéki elnök, Oláh Károly tanácsnokok.

c) Az egyházkerület részéről: Rásó Gyula egyházmegyei gondnok, Dóczy Imre, az egyházkerületi középiskolák s felsőbb leányiskolák felügyelője.

Kiraboltak egy pesti kávéházat

Fegyveres rablók a mulatóban.

Szinte párját ritkító az az eset, amely tegnap, vasárnap hajnalban egy fővárosi kávéházban történt. A Fő utca 80 számú házban levő Király-kávéházba tizenegy fegyveres rabló tört be s a szó szoros értelmében kifosztották a mulatóban levő vendégeket.

A szenzációs esetről a következőket táviratozza fővárosi tud. sitónk:

A Király-kávéházban vasárnap hajnalban a vendégek javára keverték kártyát, a mikor hirtelen egy csapat ember tódult be a helyiségbe. Tizenegyen voltak, félig-meddig uriasan öltözve. Szempillantásig némán néztek körül, majd mikor a kávé elbűk ment, egy magas, vállas, barna bajszu ember kivált közülök és néhány lépést előre ment.

— Mivel szolgálhatok kérem alásan? — kérdezte a kávé.

— *Detektívek vagyunk!* — mondotta a vállas ember.

A kávé meghajolt: — Kérem... tessék körülnézni... — *Ezt meg is tesszük!* — hangozott a válasz.

Erra a csapat vezetője intett embereinek és a kártyasztalok felé tartottak. Vagy tizenötön kártyáztak. Az asztalokon itt-ott pénz hevert.

— *A törvény nevében! Fel a kezekkel!*

A kártyázók elsápadtak és megdöbbenve engedelmeskedtek. Ellentállásra senki sem mert gondolni, mert mind a tizenegy „detektív” elővette a revolverét és lövésre készen tartotta. Hogy pedig senki sem kétkelhesse ennek jelentőségében, a vezér hozzá fűzte:

— *Aki megmozdul, a halál fia... Ha csöndben maradnak, semmi bajuk nem lesz... A törvény nevében föl-zólitom önöket, hogy valamennyien rakják ki az asztalra a pénzüket és értéktárgyaikat.*

Néhány pillanatnyi temetői csönd követte ezeket a szavakat és azután valamennyien engedelmeskedtek. Egymásután előszedték tárcájukat, órájukat és egyéb értéktárgyaikat. E közben a „vezér” észrevette, hogy az egyik vendég habozva bele nyul a zsebébe és azután nem vesz ki belőle semmit.

— Svindlit nem tűrök! — rivallt rá a „vezér” szigorúan.

Mire a vendég szégyenkezve előhuzta a pénztárcáját. A pénzt és értéktárgyakat azután összeszedték és egy táskába helyezték.

Az operáció alatt a kávéház tulajdo-

nosa kissé magához tért és félénken oda sompolygott a vezérhez.

— Bocsánatot kérek, — szólott, — ha az urak detektívek, akkor sziveskedjenek magukat igazolni!

— Most már fölösleges! — felelte gyorsan a vezér, — már készen vagyunk Méhetünk is!

Es revolverét magasra emelve, elindult a rablócsapat után. A társaság földbe gyökerezett lábakkal állott és némán nézte, míg az utolsó „detektív” alakja is eltűnt a pirkadó homályban.

Csak akkor jutott valakinek eszébe, hogy rendőrért kiáltson. A rendőrség megindította a vizsgálatot, de eddig a tizenegy rabló nyomát nem tudta kikutatni.

Az elrablott értékek összege több ezer koronára rúg.

Azt hiszik, hogy a rablóknak büntérsaik is voltak a kártyázó vendégek között. Két vendég ugyanis tulgyorsan üritette ki zsebeit, amit a többiek rögtön követtek. Erről a kettőről azt hiszik, hogy összejátszott a rablókkal.

Nagy tűzvész a fővárosban.

A Schlick-gyár lángokban.

Huszonöt ember megsebesült.

Több millió a kár.

Rettentő tűzvész pusztított ma a fővárosban. Budapest egyik legnagyobb gyártelepe a Schlick-féle vasöntőde és gépgyár a kora délutáni órákban kigyuladt s elpusztította a hatalmas gyártelepnek tiz nagypüpetét.

A Párisi nagy áruház égése óta nem volt ilyen hatalmas tűz Budapesten s csak a tűzoltók emberfeletti munkájának köszönhető, hogy borzalmas katasztrófák nem történtek, de így is nagy a szerencsétlenség, mert eltekintve attól, hogy a kolosszális gyártelep felerészben elpusztult, több mint huszonöt ember súlyosan megsebesült, akik közül öt bizonyosan nem éri meg a reggelt.

A kar több millió koronára tehető, mert a gyár főépülete beomlott. A borzalmas tűzvészről, amely leirihatalan pánikot keltett a fővárosban, a következőket jelenti budapesti tudósítónk:

A fővárosban óriási tűzvész ütött ki ma. Kora délután a Váci uton levő Schlick-féle vasöntőde és gépgyár jórészen elpusztult. A nagy hőség következtében a gyár igazgatósági épületének katarány fedele kigyuladt. A gyár sipja megadta a veszejt s a több százra tehető munkás rémülten futott ki a műhelyekből.

Az összes fővárosi tűzoltók kivonultak s hozzáálltak az oltási munkához.

Fél három órakor a gyár öt nagy épülete lángokban állott, egy félóra pedig már az egész hatalmas gyártelep égett. Alig fogtak hozzá a tűzoltók a munkához, a gyár kolosszális homlokzata beomlott.

Négy órakor már harminc épület állott lángokban s rettentő volt az izgalom, hogy a lángok átsapnak a hármasszámú épületbe, ahol nagyszámú petrolium és benzin volt beraktározva.

A kiszámíthatatlanul nagy veszedelemnek elejét vették a tűzoltók, mert ezt az épület szárnyát sikerült megmenteni.

Az tűz alkalmával több szerencsétlenség történt.

Krausz Adolf munkás lezuhant az üvegtetőről, egy Pintér Ferenc nevű tűzoltóra pedig egy égő gerenda esett rá. Mindakettő halálos sérülést szenvedett. Kivülök még husz ember sebesült meg. A tüzet csak este sikerült lokalizálni. A kár már most is több millió koronára becsülhető.

Az elrabolt gróf kiszabadult.

Zay Károly sorsa.

A budapesti Schwartzerszanatórium foglyát: Zay Károly grófot — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — tegnap szabadon bocsátották. A helyi érdekű árvaszék rendelkezését tehát még se foganatosíthatták véglegesen. A sajtó kiáltozás erősebb volt egy Károlyi Margitnak született grófnő szándékával és a szándékot respektáló árvaszéknél.

Zay Miklós grófnő ügyvéd megbízottja Dömötör László dr. tegnap délelőtt tíz órakor megjelent a szanatóriumban s megbízója nevében kérte a gróf elbocsátását, ami nyomban meg is történt, mert ha nem így történt volna, megtette volna maga Schwartzers doktor, aki a fiatal grófot teljes épelműségét konstataálta. A gróf a szanatóriumból szállására, a Fiumei hotelbe hajtattott s itt érte-itették, hogy börtöndjeit még anyja vitette el szombaton. A hotelből aztán elhajtattott a gróf, aki ma vagy holnap visszautazik a külföldre.

Ez esettel kapcsolatosan ezt írja egyik olvasónk:

Zay gróf esetéhez hasonló eset történt Rudnay Béla főkapitánysága idején. Csak hogy másként történt.

A lengyeli bíróság kérte egy lengyel főúrnak, Dunciu Boykovszky grófnak a tébolydába szállítását. A fiatal gróf gazdagabb volt sokkal a múlt hét hősnél, Zay grófnál. Jött megkeresés a bécsi országos főbíróvártól, sőt a gróf családja képviselőiben Neuda bécsi hírneves ügyvéd kérelmezte a grófnak beszállítását a tébolydába.

A budapesti rendőrség nem nyújtott segédkezett. Még akkor sem nyújtott, amikor az osztrák igazságügyminiszter Rudnayhoz intézett sürgönyében a tulajdon felelősségét emlegette. A grófot, miután Magyarországot elhagyta, osztrák területen tartóztatták le.

HIREK

— **A presbyterium gyűlése.** A debreczeni református egyház július hó 28 án, szerdán délután 3 órakor az egyház tanács termében presbyteri gyűlést tart. A tárgyszorozat főbb pontjai a következők: A levéltárnok jelentése néhai B. Nagy János presbyter haláláról. Az egyházkerület határozata a p-rechiális körök szervezésére vonatkozó határozatok megerősítése tárgyában. Az egyházkerület bíróságának ítélete Csuska István tanító és társai fegyelmi ügyében. Esperes körlevele egyházmegyei világi jegyzőre szavazás tárgyában. Esperes körlevele a szeptember 14-én s következő napjaira kitűzött lelkészképeségi vizsgálatok tárgyában. Esperes körlevele néhai Kiss Albert zsinati tagsági helyére vonatkozó szavazás tárgyában. Erőss Lajos püspök körlevele az egyházközségek adósságának olcsóbb kamatozás

melletti konvertálása tárgyában. A felső leányiskolai igazgatótanács f. évi 758 sz. végzése a tanítónképző és felső leányiskola különválasztásáról és felső leányiskolai és internatusi igazgatóné Konecz Aurélné tanítónőnek megválasztásáról. Jánosi Zoltán levele két hónapig távolléte tárgyában. Küldöttségi jelentés a bérház építése tárgyában kelt presbyteri határozat ellen intézett felbontásokról.

— **Személyi hírek.** Mattics Károly tábornok Safarcsik Jenő főhadnagy hadsegéde kíséretében vasárnap este Debrecenbe érkezett s ma részt vett a hajduhadházi gyakorlaton.

— **Magyar hitszónoklat.** A város közgyűlése, mint ismeretes, az orthodox izraelita hitközségnek templomépítésre 300 ezer darab téglát szavazott meg azzal a feltétellel, ha az új templomban a hitszónoklat nyelve magyar lesz. A hitközség erre nézve ma nyilatkozatot terjesztett a tanács elé, melyben a feletelt kötelezőkép elfogadja.

— **Clemenceau Karlsbadban.** Párisból táviratozzák: Clemenceau volt minisztere nők tegnap Karlsbadba utazott.

— **Vidéki nyomdatulajdonosok kongresszusa.** Az országos vidéki nyomdatulajdonosok és lapkiadók szövetségének igazgató-választmánya vasárnap ülést tartott Nagyváradon, hogy az évi kongresszust előkészítse. Ebből az alkalomból az ország minden részéről összegyűltek a szövetségi tagok, akiket nagyváradi kollégáik előzékenyen, magyaros vendégszeretettel fogadtak. Debreczenből Hoffmann Sándor, a Debreczeni Független Újság kiadótulajdonosa vett részt az ülésen. A pályaudvaron Láng József a nagyváradi szövetség elnöke és Boros Jenő, a rendező-bizottság elnöke fogadták az érkezőket, akik a „Fekete sas” szállodában szálltak meg. Szombaton este a Pannoniában ismerkedési estély volt, melyen számos felkészöntő hangzott el. Nagyhatalú szónoklatot tartott Halász Lajos dr. országgyűlési képviselő, aki a magyar nyomdai feladatát vázolta, a munkássággal való egyetértést hirdette. Vasárnap délelőtt 10 órakor a Kereskedelmi kamara helyiségében ülést tartott az igazgató-választmány és beható tanácskozás tárgyává tette a kongresszus napirendjén szereplő ügyeket. Délben egy órakor a Vigadó kistermében díszebéd volt, amelyen nagy feltűnést keltettek Novomesky Imrének, a nagyváradi Wikus-féle cukrázda tulajdonosának valóban művészi perait készítményei. Délután öt órakor a Püspök fürdőbe rándultak a szövetség tagjai, amely alkalomra az államvasutak üzletvezetősége külön kocikat bocsátott rendelkezésére a kiránduló vendégeknek.

— **A munkáskert-egyesület szerződése.** Szántó Győző gyáros azért folyamodott a tanácshoz, hogy a munkáskert-egyesület által bérelt földek szerződéseit ne ő vele, hanem az egyesülettel magával kösse meg a város. A tanács mai ülésén úgy határozott, hogy mivel az egyesület alapszabályai még jóváhagyva nincsenek, az egyesület mint jogi személy fent nem áll és így addig, míg a kormányhatósági jóváhagyás meg nem érkezik, csak Szántóval köti meg a város a bérszerződéseket.

— **Ösztöndíjak a városházán.** A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy a koronázási alap két 600-600 koronás szépművészeti ösztöndíjára, továbbá a Mészáros-alapítványból egy 600 és két 300 koronás ösztöndíjra a pályázatot augusztus 15-re kiírja.

— **Tilos a megterhelés.** A vasut osztálymérnöksége a gazgyár melletti vasuti felüljáró hidat meg akarja erősíteni a nyár folyamán, ezért a tanács kimondta, hogy ez idő alatt a hidon gőzgépet, gőzekét s más hasonló nehéz terhet keresztül vontatni tilos.

Térzene a munkáskertekben. A „Déliab”-munkáskerttelepen tegnap délután tartott térzene valóságos kerti üneplélyné nőtte ki magát. Bár a kezdet időpontja 5-6 óra között volt hirdelve, a kora délutáni szokatlan forróság dacára is már 4 órakor sűrű tömegekben hullámoztak a közönség és néhány száz főre menő vidám gyermekcsereg a kertek körül. Valamivel 5 óra után rázendített Schiller János karmester vezetése alatt az „Egyetértés” zenekara. A kitűnő betanultsággal előadott opera-részletek és klasszikus darabok ugyancsak a közönség kisebbik részének tudtak szívéhez férközni, de annál nagyobb tapsvihár követte a helyi közönség felhangzó magyar nótákat. Közel 600 főnyi tömeg nyüzsgött a „Déliab”-telep árnyas terén százakra menő gyermekcsereggel tarkítva, kik között a szőke, barna, göndörfürtű borzas, pufók apró nép a csecsemőtől a bakfischkorig mindenféle fajával bőven képviselve volt. Ez a tömeges érdeklődés az „Egyetértés” zenekar ama szép céljának munkálására, hogy a klasszikus zenét nép szerűsítse, szintén hálás területét mutatja be a munkáskerteket, ami egy újabb ok arra, hogy e munkáskerti térzenék rendszeresítenek.

A debreczeni „kinal” fal ügye. Ismeretes, hogy a város és Grausz Mór háztulajdonos közt a Simonffy utcai ház miatt hosszas pörökfolyt, miközben a város a Grausz Mór háza előtt épített bódékat lebontatta és újra felépítette. A tanács a Kuria döntése után úgy határozott, hogy kötelezi Grausz Mórt a bódék lebontásának és felépítésének, valamint az elmaradt bérjövödelem összegének megtérítésére. E határozatot Grausz ma megfellebbezte.

Gyilkolt a meleg. Budapesti tudósítónk táviratozza: A mai rettentő hőségnek nagyon sok ember áldozata volt a fővárosban. Tonett Ferenc hivatalnok, Tóth Karolina és Weisz Etel nevű családtagok a nagy hőség következtében napzúrást kaptak s mind a három nyomban meghalt. Ezenkívül tizenöt súlyosan megbetegedés történt, ugyancsak a hőség következtében. Ezek között van Imre Sándor kolozsvári hírlapíró, akinek először nyujtottak segélyt a mentők.

Agyonütötte az apását. Czövek Lajos hajdusováti 40 éves fuvaros állandóan viszályban élt a feleségével. A békés egyetértés nem volt meg közöttük. Folyton veszekedtek. Tegnap is valami jelentéktelen dolog miatt pereltek egymással. A féj nagy patáliát csapott s a kiabálását a szomszédok lakó lakó apósa, Tóth Bálint kerégyártómester is meghallotta. Az 56 éves öregember átment hozzájuk s csitítani kezdte haragos vejét, Czövek Lajost ez még jobban dühbe hozta. Czövek Lajos mind mérgesebb és mérgesebb lett s az apósa közbelépése utoljára is annyira felingerelte, hogy felkapott egy farudat s azzal Tóth Bálintot úgy fejbe vágta, hogy az menten szörnyet halt.

A Petőfi-dalkör zarándokutja. A „Petőfi Dalkör” segesvári zarándokutjára újabbán a következő adományok érkeztek: dr. Varga Lajos 100 kor., Debreceni első takarékpénztár 20 kor., Alföldi takarékpénztár, Debreceni kölcsönös segélyző egyesület, Hajdumegyei népbank, Polgári Takarékpénztár és segélyszövetkezet, Közgazdasági bank általános takarékpénztár részvénytársaság, Debreceni hitelbank, Korona takarékpénztár és hitelszövetkezet, Központi bank, Bankegyesület részvénytársaság és Komlóssy Arthur 10-10 kor. A dalkör elnöksége lapunk útján mond köszönetet a lelkes adományozóknak s kéri városunk hazafias közönségének ismételt szíves támogatását — Ez alkalommal megemlítjük, hogy a kereskedelemügyi miniszter — tekintettel a dalkör hazafias, nemes törekvésére — a segesvári utra félúru vasúti menetjegyet engedélyezett.

Kugler Gerbeaud cukorkák főraktára Kontsek Gézánál.

Beumann mar d. Amint örömmel értesültünk sikerült az Arany Bika Mulató Igazgatóságának Baumann Károlyt további vendégszereplésre megnyernie. Baumann tehát még e hó végéig mulattatja a publikumot s kitűnő új műsora bizonyára zsúfolt házakat hoz. A Mulató jelenlegi pompáan is szerencsésen összeállított műsorában, melyet az Igazgatóság pár új számmal már is felrészített, még e héten gyönyörködhetik közönségünk. Előadás után lelkes hangulatban tódul ki a közönség a Mulatóból, honnan Rácz Károly muzsikája csalogatja a Bika kávéházba a szórakozni vágyókat.

Női kereskedelmi tanfolyam. A debreczeni kereskedő társulat által fentartott kereskedelmi tanintézettel kapcsolatos egy éves női kereskedelmi tanfolyamra, valamint a felső kereskedelmi iskolai érettségire előkészítő három éves női tanfolyamra a beiratások naponként délelőtt 10-től 12 óráig eszközölhetők.

Polgári fiúiskolai beiratások. A debreczeni kereskedő társulat által fentartott kereskedelmi tanintézettel kapcsolatos polgári fiúiskolába /: Kereskedelmi akadémiá épület. Piac utca 8 sz. / naponként délelőtt 11-től 12 óráig eszközölhetők a beiratások.

Győrly Sándornál Simonffy-utca 2. szám alatt, üzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak. Berendezés eladó.

Tárczák, kiegészítők, keretek és más díszmunkák kaphatók és megrendelhetők Antalffy Ferenc könyvkötő bődíszművesnél Piac-u. 31.

Fényképészeti készülékek és kellékek kaphatók legolcsóbb árban Thaisz Arthur papírkereskedésében.

Legolcsóbb pénzkölcsönök a Budapesti Takarékpénztárak Képviselőtestületébe fordíthatók. Értékezhető megbízott: V. J. földbirtokos gazdával, Debreczenben, Csapó-utca 12. Eladó 27 hold onodói föld is.

Szülők és tanulók figyelmébe. Tudomásunkra jutott, miszerint több fővárosi antikvárius hangzatos körlevelekkel arra csábítja a tanuló ifjúságot, hogy tankönyveiket náluk szerezzék be. Őva intjük saját érdekükben is a m. t. szülőket és tanuló ifjúságot, miszerint ne üljenek fel ezen hangzatos reklámoknak, mivel eltekintve attól, hogy drágábban fizetik meg a könyveket, mint a helybeli könyvkereskedőknél, a mellett rendszerint régi kiadású nem használható könyveket kapnának, amelyeket igazán nem érdemes cserélni vagy vésni vissza, ezenkívül az idehozatal és visszaküldési költségeket is a rendelőknek kell viselni. A helybeli könyvkereskedők csakis a legújabb kiadású tankönyveket veszik meg és adják el, akik azokat esetlegesen meg nem felelés esetén készséggel cserélik. Aczél Henrik, Antalffy József, Csáthv Ferenc, Hegedűs és Sándor, Szabó István könyvkereskedők.

Villamosvilágítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jökeiben tartását egy helyben, mint vidéken a legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Butor óriási választékban a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig; fényezett mahagóni, cseresznye és javorfából teljes berendezések. **HITELRE** vagy **BESZLETFIZETÉSRE** minden kamatfelszámítás nélkül készpénzben szállítok. Árjegyzék ingyen; képes album 80 fillér.

Nagy Imre lakberendezési vállalkozó.

Budapest, Váci-körút 9. Szerecsen-utca sarok.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.
Mosó kelme újdonságok
Zephyr — Batist —
Ottomán vászon — Kreton
— Volle de laine —

„óriási raktára”

1 mtr legfinomabb mosó karton 20 kr.

- 6 db ötrétű galér minden facon 60 kr.
 - 1 db finom férfi ing fehér és színes 1.20 kr.
 - Legfin. selyem nyakkendők 15 krtól.
 - 1 db reform. fűző valódi halcsont 1.85 kr.
 - 1 db. fekete finom clott alsó szoknya 1.50 kr.
 - 1 db mosó blous 70 kr.
 - 1 db finom szövet alj 2.— kr.
 - 1 mtr. maderra kelme 50 kr.
- Ezenkívül óriási választék férfi és női harisnyák, bőr, svéd és czérna keztük, gyermek ruhák, fehérneműk és mindenféle rövid árakra.

Schwartz S.

Piac-utca 34.
Közvetlen a főposta mellett.

1 db mosó reform. Pongyola 1 frt. 90.

Zsák és ponyva

olcsó és szolid kiszolgálás mellett egy kölcsön mint megvételre csakis

Wiener Adolf

cégnél kapható
DEBRECZENBEN,
Kossuth utca 27

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden szakba vágó legkompikáltabb munkát egy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat
Debreczen, Magyaratik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, ivilámpaszemek, csillárok, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölcsön ivilámpák havi 8 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szög 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szög 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék a választékos díjat csatolni.

Ha valamit venni, vagy eladni akar, tudassa szándékát a „Debreczeni Független Újság” apró hirdetés rovatába. Nincs gyorsabb, biztosabb és olcsóbb módja annak, hogy célját elérje, mert apróhirdetését már a megjelenés napján sok ezer ember olvassa.

Levelezés.

„40 évesnek”, „Ékszerésznek”, „a kis Katusnak”, „Mollet asszonynak” és „Nusinak” levelei vannak a kiadóba.

Rendezett anyagiak közt élő urinó tartós barátságát keresi szép, derék, barna fiatal-ember. Levelet „Nem mindennapi” jelírára a kiadóhivatalba.

Intelligens izr. leány ismerettségét óhajtom szórakozás, esetleg házasság czéljából, kivel 6 órától szabad időmet tölthetném. Jelige „Ékszerész” a kiadóhivatalba.

Egy két szobás, előszobás lakás mellékhelyiségekkel együtt közel a Piac-utcahoz augusztus elsejére kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Betöltendő.

Pénzbeszedő ügynökök magas javadalmazással felvételnek. Gedő varrógép raktár. Piac utca 56.

Segéd és tanulók fizetéssel felvételnek Balog Mj. fűszerüzletében Debrecen Hatvan-utca 15. szám.

Egy jó házból való fiú tanulónak felvétetik Moskovits József férfi szabó divattermében Piac-utca 46 sz.

Kereskedelmi iskolai tanuló szeptember 15 ig husz korona havi fizetéssel foglalkozást nyer Svarcz E.-nél Simonfi utca 12.

Adás-vétel.

Zsákok, vizmentes és rostáló ponyvák úgy kölcsön mint megvételre a legolcsóbban beszerezhető Fohn József zsáküzletében Petőfi-tér a nagyalomák közelében.

Tetőcserép közönséges, hornyolt és Francia egyéb építkezési anyagok u. m. legjutányosabban Fülöp mézkereskedésében Homokkert-u. 121. sz.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

CZIGARETTÁZÓK!

100 db. tüvely nikotin mentes:

Kip kop 08 Riz 14
Tiszti 10 Parafás 14
Delidab 12 Arany 20
Kulibri, különlegesség 16 k.

Kapható HARMATHY szivarkahelys különlegességek főraktárában Debrecen füvészkert u. 14.

Boros hordó

gyártás és raktár

minden nagyságban

„Margit“-fürdőtelep.

Ugyanott ajtós hordók vannak raktáron 1200—1500 literesig.

Iroda: Péterfia-utca 76.

Kádársegédek felvételnek.

Hajdusági bajuszpedró

kítüntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Bajuszpedró.

Védjegy.

Egyedül készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszarvu” gyógyszer-tár

Telefon 496.

Telefon 496.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon. Piac-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószeres Creolin, Carboll, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápperek és Fluidok nagy raktára, ugyancsak nagy választék mindenféle gumiarúkból, sörvélyűkből, valamint fényképezéskor szükséges vegyszerekből.

A Harmat Crème

arcszépítő és bőrápoló krém,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitessen) bőrbajokat. Kijáratja a ránczosodni kezdő arcbőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvász a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem szíros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye a főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszer-tára.

Debreczen,

Főpiac 31., a városházzal szemben.

Eladó ingatlanok.

Az id. Kertész Mihály és gyermeke tulajdonát képező következő ingatlanok um

1. Az Ondódon 10 k. hold 50 □-ö területű szántó;

2. A nagycserén 38 k. hold 508 □-ö területű kaszáló; végül

3. Az elepen 213 k. hold 1092 □-ö területű szántó (ez utóbbi esetleg kisebb darabokban is)

szabad kézből eladók.

Értekezhetni dr. Bay András és dr. Horogh Pal ügyvédek irodájában Csapó-utca 21. szám alatt.

Legbiztosabb széplítőszer a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkifejebb szer szeplő májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztál-talanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szapan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszer-tár.

Telefon sz. 496.

Telefon sz. 496.

1 pár kézelő 5-rétű 15 kr.

Piacz-utca 19. szám, Bika mellett

a volt Debreczeni Nagy Áruházban

mindennemű rövid és rövidáru, valamint férfi divat cikkek nagyon olcsón lesznek árusítva.

1 méter 120 cm. széles gypaju lüster	—	—	65 kr.
1 méter legfinomabb minőségű karton	—	—	21 kr.
1 méter jó mosó Delain	—	—	23 kr.
1 pár feygházi kötésű férfi sockni	—	—	14 kr.
1 drb férfi angol Zephir ing, legjobb minőség	—	—	1 frt 25 kr.
1 drb aplicált stor ablak függöny	—	—	3 frt 50 kr.
Divatos csikos női harisnya	—	—	23 kr.

Mindenféle rövidáru cikkek meglepő olcsón!

Tisztelettel Sugár Dezső.

Agyszerítő garnitúrák nagy választékban.

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szinszappana.

1 mtr. mosó delain 19 kr.

90.

Minden szilben ruhavásznak, mért 45 kr.

Törlesztési Bank Részvény-Társaság.

BUDAPEST.

Alapítók: 2.000.000 korona.

Dr. Szivák Imre,
országgyűlési képviselő, elnök,
Csávoss Béla,
udvari tanácsos, alelnök.
Az áruosztály ellenőrző igazgatói:
Feszty Béla dr. Birocs János
nagy utokos, országgyűlési képviselő.
Rudnyánszky György
országgyűlési képviselő.
Vezérigazgató: J. G. Nác os
r. Hodosi Lajos dr. Molnar J. nő
országgyűlési képviselő.

Legelőcsőbb beszerzési forrás: **Erő és PÓTTAKARMÁNYOKBAN**, — (konykoly, korpa, takarmányliszt, porcsafélék, fojékony elase); **GÉPOLAJOKBAN**: speciális amerikai olajokban, kenczekben, mindenféle **GAZDASÁGI CZIKKEKBEN**. **VESZÜNK**, vagy - mellett os feltételű előleg tnyitása — **BIZOMÁNYILAG ÉRTÉKESÍTÜNK MINDENMÉ GABONÁT**. **TÖZSDEI MEGBIZÁSOKAT** a legmóltányosabb feltételek mellett **LELKISMERETESEN ELINTÉZÜNK**.

Kizárólagos vezérképviselő:
Horváth Gusztáv
DEBRECZEN,
Batthányi-utca a 6. szám.

Horváth János

gőzfűrészeben
100 kg. vágott tölgy tűzifa
80 krért kapható.

Mindenféle felsőruhák festését és tisztítását szépen és jutányosan eszközöl.

Koncz József

gőzerőre berendezett kelmefestő és vegyszertel ruhatisztító intézete.

Főüzlet:
Arany János-utca 10. szám
Kisebüzletek:
Batthány-utca 2. Vár-utca 3. sz.
a Zenede kisépülete udvarában.
Gallérok, kézelők tisztítását gyorsan eszközölöm.
Telefon 101. sz.

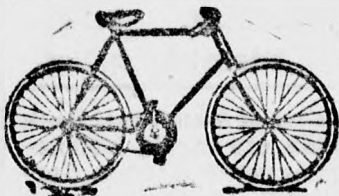
Győrfi Sándornál

Simonffy-utca 2. sz. alatt

üzletáthelyezés miatt

mélyen leszállított árak!

Berendezés eladó!

Kerékpárok

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári áron szerezhethet be mindent. Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,

valamint mindenféle alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközölök. **Varrógép, gramaphon és villamossági cikkek raktára és mindezek javítása**

B. partfogást kérve, tisztelettel **Geller Henrik,** exelőtt Geller és Nemeth Debreczen, Hatvan-u. 2.

NAGY LAJOS Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából, Csapó-u. 13.

Házeladás! Csoda! Ilyen alkalom soha sem lesz több! Órlási árleszállítás! Vétkezik, aki meg nem nézi!

A Ferenczy András kir. főügyészre alkalmazott tulajdonát képező és a Csapó-u. végén levő Patay telepen a 8. utcában bal oldalon, 30. szám alatt levő gyönyörű szép uri házat, melynek becsértéke a mérnök-szakértői becsülés alapján 5 ezer forintban volt megállapítva, közbejött családi körülmények miatt

most 3600 forintért meg lehet kapni!

Ez azonban az utolsó ár, ezen összeg alatt nem eladó, hiszen testvérek között megér 4500 frtot, erre becsület szavamat adom! Igaz, hogy ezen kedves kis ház most még egy kissé távol van a főtértől, de 3 éven belül föltétlen kiépül a villamos vasút mely ki fog meanei egészen a Vilmos huszár laktanyáig. De nyugdíjasok és azok kik a zajtalan, felséges levegőt szeretik, azoknak a távolság nem lehet akadály. E házon van 1400 frt nagyon kényelmes bankteher az Alföldi takarékpénztártól, így a fizetendő összeg mindössze 2200 frt.

E háznak még a fundamentuma is a legkitünőbb minőségű esertéglából van felépítve, teljesen új, adómentes, eserepes épület magában foglal két utcai és egy udvari lakosztályt, világos és sötét pinczét. Az udvarban felséges vizű szivattyús kut. Van, külső baromfi udvar, karámozott sertésöl tégla burkolattal ellátva, a szobák mind lepadolva eserep kályhával és villamos esengővel ellátva, a konyha márvány kockkakkal van lerakva és az egész udvar 1 méter és 75 cm. magas, horgonyozott drótháló kerítéssel van elváltva a baromfi udvartól és szőlős kerttől. Gyönyörű tiszta udvar.

Uraim! Ne tekintsenek arra, hogy egy kissé távol zajtalan és jó nyílt levegőt élvezhet, akkor ott a nagyhasu házi urak minden esakély ségért és a gyermekeknek is csak jót tehet egy kis séta, no meg aztán ott lesz már a villanyos is!

Nyomtatott Hoffmann és Krona. Gyönyörű irodájában, Piacz-utca 10. a főpostával szemben.